

Nebezpečné aspekty utkávání se s covidovou epidemií. Václav Klaus o mediálních rozhovorech šéfa MeSESu Petra Smejkalu a jeho neuvěřitelné aroganci, nafoukanosti a myšlenkové omezenosti

- CZ24 News | 20. května 2021

ČESKO: V posledních dnech a týdnech jsem nechápavě vrtěl hlavou nad spoustou výroků a mediálních rozhovorů šéfa MeSESu Petra Smejkalu a nad jeho neuvěřitelnou arogancí, nafoukaností a myšlenkovou omezeností (ve smyslu širě záběru, resp. její nešíře). Šéf tohoto podivně vzniklého poradního orgánu Ministerstva zdravotnictví sebevědomě vyslovoval silné soudy s evidentním očekáváním, že budou všemi přijímány, že nebudou zpochybňovány alternativním profesním stanoviskem a že budou jím doporučené zdravotně-politické návrhy okamžitě respektovány a realizovány. Byl smutný z toho, že všemi přijímány nejsou, že jsou zpochybňovány a že nejsou realizovány.

Nejde mi teď o polemiku věcného typu o smysluplnosti roušek, nepřetržitého testování, délce lockdownů, vynucovaném očkování, atd. Jde mi o polemiku o stupeň obecnosti vyšší, o polemiku systémovou, společenskou, de facto politickou. „Boj“ s covidem (slovo boj jsem dal záměrně do uvozovek, protože nemohu přistupovat na pánům Smejkalům, Hořejším a Kubekům tak vlastní válečnickou terminologii) obnažil již delší dobu se projevující fenomén. Covid dal nesmírnou šanci dalšímu ze známých ataků na demokracii a demokratickou politiku, kterým je **nebezpečí**

expertokracie, technokracie, scientismu vůči demokratické politice. Ta musí akceptovat diverzitu názorů, ta nesmí nic „vytýkat před závorku“, ta nesmí složité věci vidět jednostranně, ta nesmí – v duchu slavného zamyšlení Frédérica Bastiata před více než jedním a půl stoletím nad tím, co je a co není vidět – nebrat v úvahu dlouhodobé, nezamýšlené důsledky lidských činů. Vždy, kdy jde o lidskou společnost a lidské rozhodování, musí porovnávat náklady a výnosy (a zabývat se opportunity costs, náklady alternativní příležitosti) a jak náklady, tak výnosy musí správně definovat.

V poslední době, kdy se tak účinně podařilo oslabit standardní politiku, je stále více přijímán názor, že **moderní vlády musí být řízeny vědou a ne politikou**. Je to součást ideologie progresivismu posledních desetiletí, který nechce věřit rozumu občanů (neboť o občany mu nikdy nešlo), ale chce věřit tzv. expertům. Zapomíná se na to, že expertní uvažování je užitečné a oprávněné jen o velmi dílčích tématech, prakticky nikdy nemá nárok na „moudro“ o tématech společenských, o makrotématech. Dnešní ministr zdravotnictví, sběratel nemovitostí, prof. Arenberger je snad expertem na dermatovenerologii, nikoli však na makrozdravotnický fenomén epidemií. Makrofenomény neumožňují expertní znalost. Ty vyžadují zdravý rozum, absenci klapek na očích a hlavně schopnost – na základě všeobecné vzdělanosti – chápání širších společenských souvislostí. Na to není možné získat doktorát, ani jako v případě dr. Smejkal na Columbijské univerzitě.

Lidstvo už dávno pochopilo, že je velmi nebezpečné nechat rozhodování na vědcích, kteří jsou mimo svůj úzce vymezený obor velmi často naivní a zaujatí. Jejich den přichází ve dvou okamžicích. Když se vynoří nějaký velký společenský problém (buď skutečný, nebo údajný), vyžadující rychlé řešení, nebo když nastává ústup politiky, kdy politika přestává být politikou a začíná být pouhým vládnutím, a kdy jí jde jen o udržování tohoto vládnutí.

My jsme v konjunkci obou těchto případů. Covid je problém (jeho neuvěřitelné mediální PR, jaké nemá žádná z dalších nemocí, však tento problém nesmírně přifukuje) a i politika je ve fázi svého mimořádného oslabení. Mnohými dnešními politiky tolik oslavovaná liberální demokracie je ve své podstatě vládnutím bez demokracie, resp. vládnutím bez skutečné politické demokracie. Je to vládnutí na základě diktátu lidských práv, opakuji, to není politická demokracie.

Nejdůležitější rozhodování jsou pak prováděna experty, kterým to politici dnešní doby rádi umožňují. Chování naší vlády a jejího premiéra v době epidemie je toho dokonalou ukázkou. Vláda (nejen naše) se za experty schovává, zneužívá je a vymlouvá se na ně. Náš premiér a naše vláda si to však nevymysleli – jsou sami produktem antipolitického uvažování.

Tzv. experti nám – a dr. Smejkal, se svým téměř zuřivým bráněním se jakémukoli „rozvolňování“ (neboli návratu k normálnosti), je toho symbolem či prototypem – vnucují nadměrnou opatrnost (moc se mi líbí název jednoho nedávného článku v americkém čtvrtletníku The Claremont Review of Books „An Abundance of Caution“) neboli nadměrnou, racionálním myšlením nikoli brzděnou **aplikaci tzv. principu předběžné opatrnosti**, kterým jsem se intenzivně zabýval při diskusi globálního oteplování (viz kapitola 5 mé knihy Modrá, nikoli zelená planeta, která se nikoli náhodou jmenovala „Analýza nákladů a výnosů, nebo absolutismus principu opatrnosti?“).

Láskou k principu předběžné opatrnosti se vyznačují všichni experti Smejkalova (a Arenbergerova) typu. Nikdo mi nebude věřit, že při diktování předcházející věty přišel do kanceláře jeden kolega a ptal se mne, jestli jsem slyšel, že ministr zdravotnictví rozpustil Smejkalovu „expertní“ skupinu. Tento text však nezahodím. Dobře vím, že vstanou noví Smejkalové. Dokonce bych spíše očekával, že žádní noví nebudou potřeba, neboť ti staří se určitě zase brzy vrátí. Vlastně už se stalo. Už se k této skupině expertů přihlásil jihočeský hejtman a počítá s tím, že budou radit krajům.

Autor: Václav Klaus

Zdroj: <https://www.institutvk.cz/clanky/1746.html>